

Charakteristika jazyka komunikantov (porov. tabuľku 2)

Osobitosti komunikanta O: Použil slangový výraz *pohnojit'* vo význame 'pokaziť', štandardný výraz *štuplik*; svojim žartovaním v 13/O₆ sa snaží upokojiť L; zo štandardu pri náhlom emocionálnom vzrušení (rozčúlení), napr. *vy už hľadace viňkoch* v 7/O₄.

M: „Nasadzuje sa“ v nárečí; je v napätí, obáva sa nehody (*ta nezloscice; kus pokuj; stuj*). Vyskytli sa syntaktické nepravidelnosti: apoziopézy (15/M₁, 19/M₃) a elipsa (17/M₂).

L: Cituje výpovede O; jeho vzrušený, rozčúlený prehovor podmieňuje zrýchlenie tempa reči, antikadenciu (stúpavú melódiu), apoziopézu (6/L₇), elipsu (12/L₆), inverzný slovosled (vytyčovanie zvrätneho zámene *sa* pred slovesom v 20/L₁₀: *še naburajce teraz*).

A: Má zmysel pre rovnováhu vo vzťahoch komunikantov, snaží sa zmierniť konflikt.

Tabuľka 1. Charakteristika komunikačných funkcií (KF)

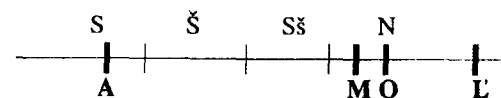
Komunikant	O	M	L	A
Počet replík	6	4	10	1
Počet výpovedí	8	6	13	2
Počet typov K F	7	4	8	1
Typy KF				
Irónia			1	
Konštatovanie	1		2	
Námietka			3	
Obvinenie	2			
Oznámenie		1	1	
Prosba		2		
Súhlas	1			2
Tvrdenie	1		2	
Upozornenie		2		
Útok			2	
Výčitka	1	1		
Vysvetlenie			1	
Zdôvodnenie			1	
Žart	1			
Žiadosť	1			

Tabuľka 2. Charakteristika jazyka komunikantov.

Realizovanie spisovnej, štandardnej, subštandardnej a nárečovej formy národného jazyka.

Schéma dopĺňa charakteristiku jazyka komunikantov.

Komunikant	O	M	L	A
Počet replík	6	4	10	1
Počet výpovedí	8	6	13	2
Formy NJ				
Spisovná (S)	1	1	2	1
Štandardná (Š)	2	1	2	1
Subštandardná (Sš)				
Nárečová (N)	5	4	9	

Literatúra

BOSÁK, J.: Skúmanie jazyka ako sociálno-komunikačného systému. In: Dynamické tendencie v jazykovej komunikácii. Red. J. Horecký. Bratislava, JÚLŠ SAV 1990, s. 75–84.

BOSÁK, J.: Skúmanie slovenčiny ako sociálno-komunikačného systému v slovenskom kontexte. *Slavica Slovaca*, 28, 1993, s. 171–177.

HÁJEK, L.: Úvod do sociologie. 1. vyd. Hradec Králove, Gaudeamus 1991. 91 s.

HIRSCHOVÁ, m.: Některé rysy interpersonální komunikace v rodině. *AUPO Philol* 59, *Studia Bohemica V. Praha* 1989, s. 145–162.

HIRSCHOVÁ, M.: Interpersonální komunikace ve stabilizovaných malých skupinách. *Slovo a slovesnost*, 52, 1991, s. 233–241.

HORECKÝ, J.: Vymedzenie štandardnej formy slovenčiny. *Slovenská reč*, 44, 1979, s. 221–227.

HORECKÝ, J.: Hranice a pôsobnosť spisovnej slovenčiny. *Slovenská reč*, 53, 1988, s. 158–163.

KOŘENSKÝ, J.: Teoretická jazykověda a komunikačně orientovaný výzkum řeči. *Slovo a slovesnost*, 53, 1992, s. 97–103.

KOŘENSKÝ, J.: Osobnost, sociální role, komunikace, rozpor, konflikt. *Slovo a slovesnost*, 54, 1992, s. 241–246.